

Sõeluuring kui investering elanikkonna tervisesse

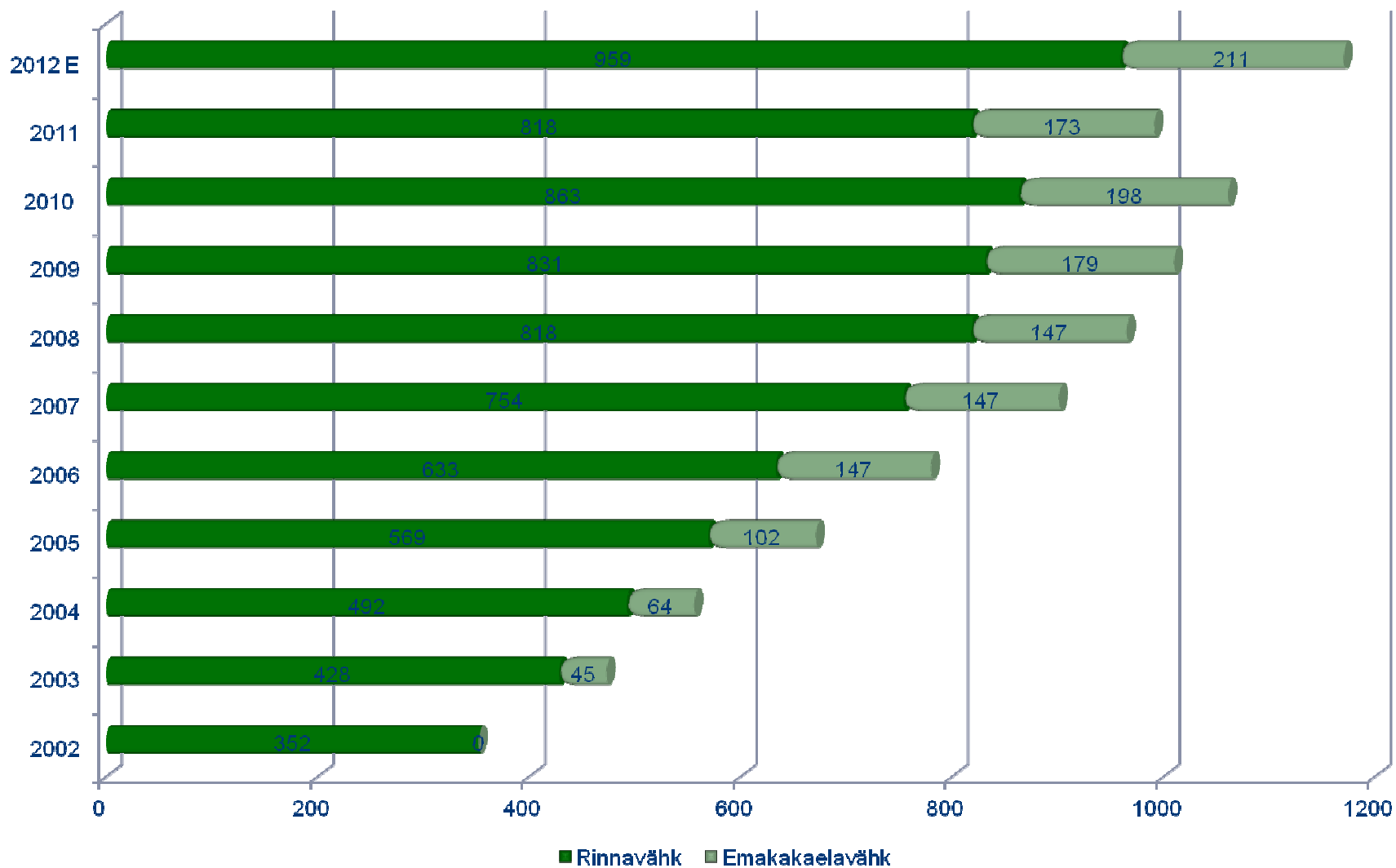
15.05.2012

Sirje Vaask PhD
Tervishoiuosakond

Eesti
Haigekassa

Haigekassa on investeringuid vähiennetusse sihikindlalt suurendanud (tuhat eurot)

Süsteemaatiline, toimiv skriining vähendab tervishoiu kogukulusid

• Rinnavähi skriining

- ✓ 50...62-aastastele naistele, 2-aastane intervall
 - vähem kulutõhus, sest ei vähenda esmahaigestumust
 - tõenduspõhisus: varajaselt avastatud vähi ravi on kulutõhusam
 - **Emakakaela skriining**
- ✓ 30...55-aastastele naistele PAP-test, 5-aastane intervall
 - tõenduspõhisus: vähki haigestumise langus 83%

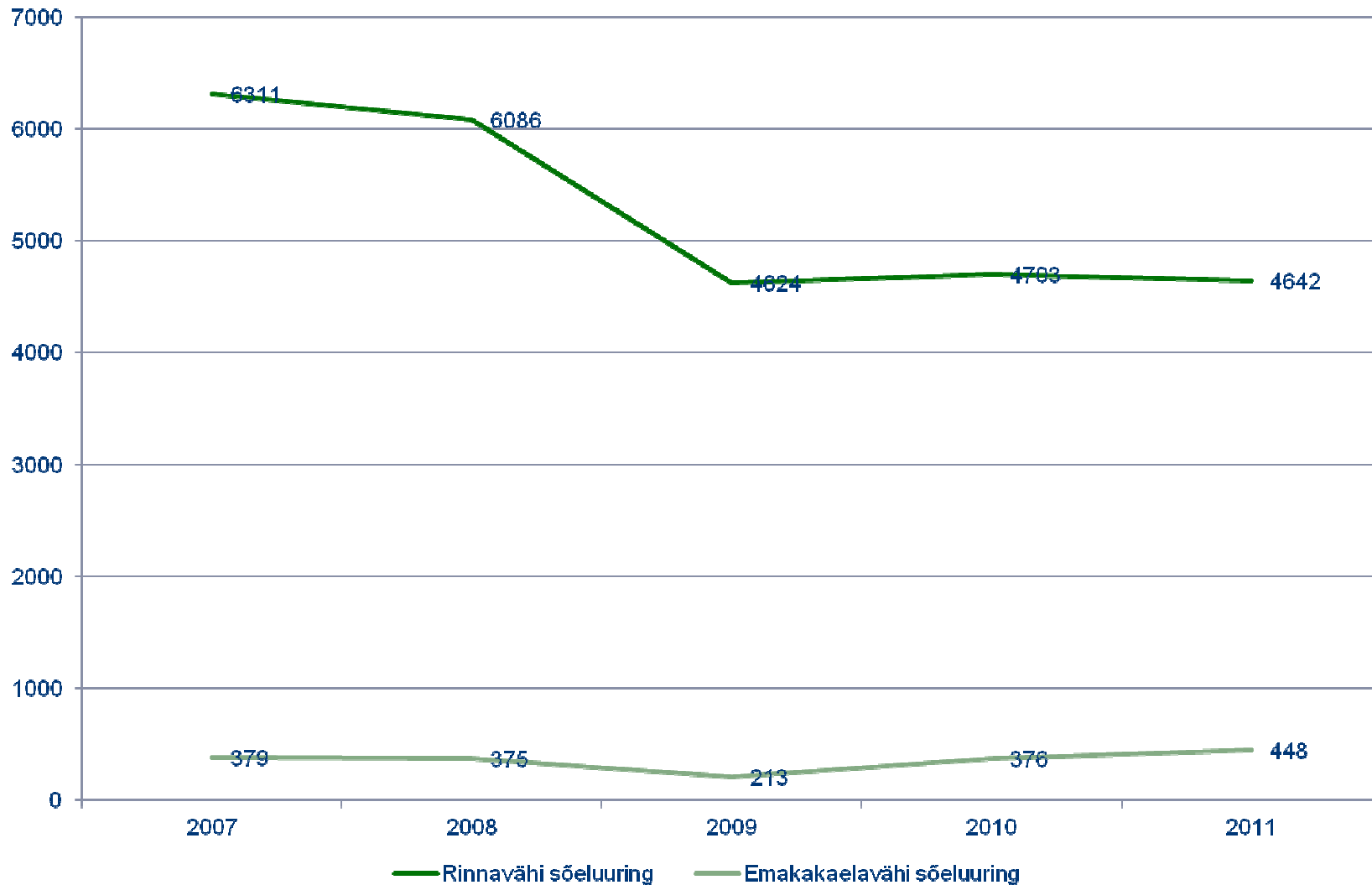

Skriining vs ravikulu: RINNAVÄHK

- **Eeldus: rinnavähiskriining haigestumust ei mõjuta, vähk avastatakse varases staadiumis, suureneb elulemus**
- **1 juhu avastamise kulu rinnavähi skriiningus ca 5000 eurot**
 - ✓ 2006. aastal skriininguga avastatud juhtude edasised ravikulud perioodil 2006...2009 olid keskmiselt **4000 eurot**
- **investeeringu otsene “tootlikkus” ravikindlustusele puudub**
- **varasem ravi on tulemuslikum, saadav kasu tervise osas väljendub kaudsetes, ühiskonna kuludes ja elukvalit**
 - ✓ suremuskordaja 50-64 aastastel naistel on võrreldes 2002. aastaga vähenenud üle **15%**

Sõeluuringus ühe haigestumisjuhu avastamiseks vajalik kulu eurodes aastatel 2007-2011

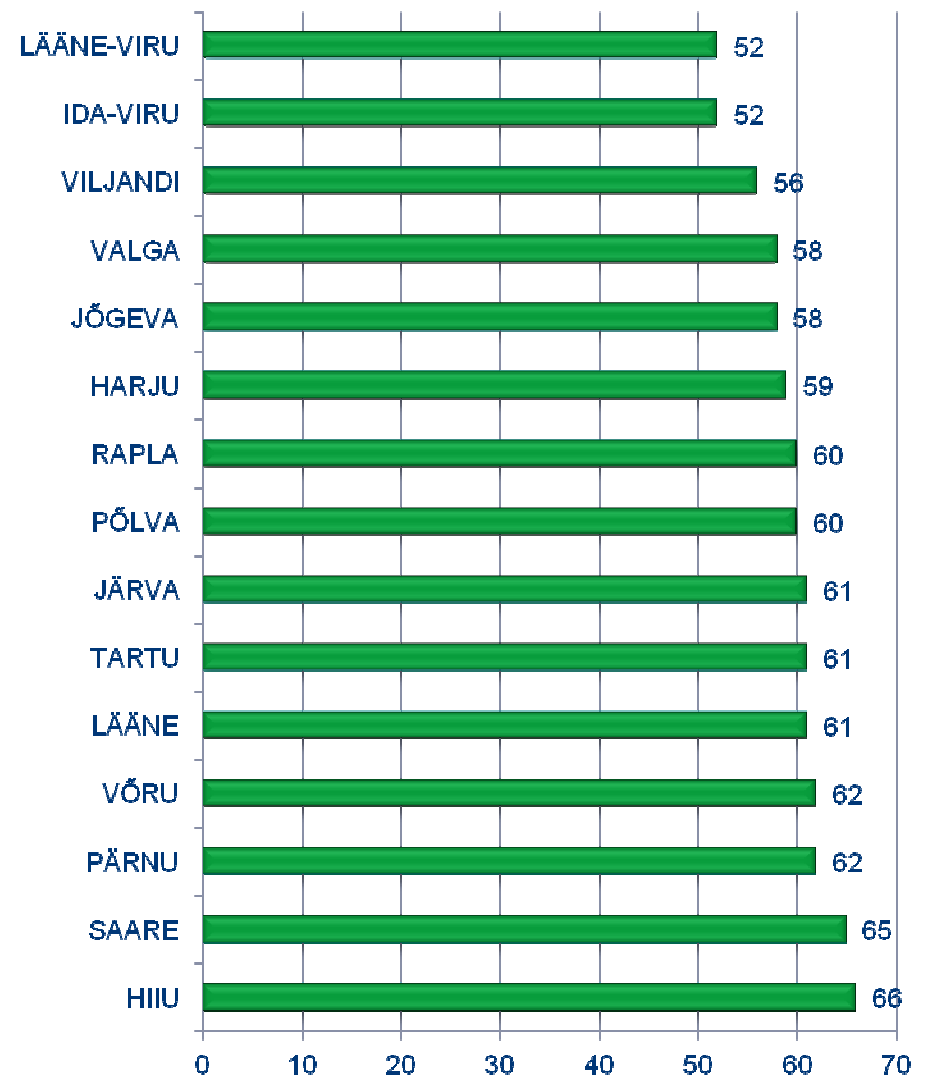
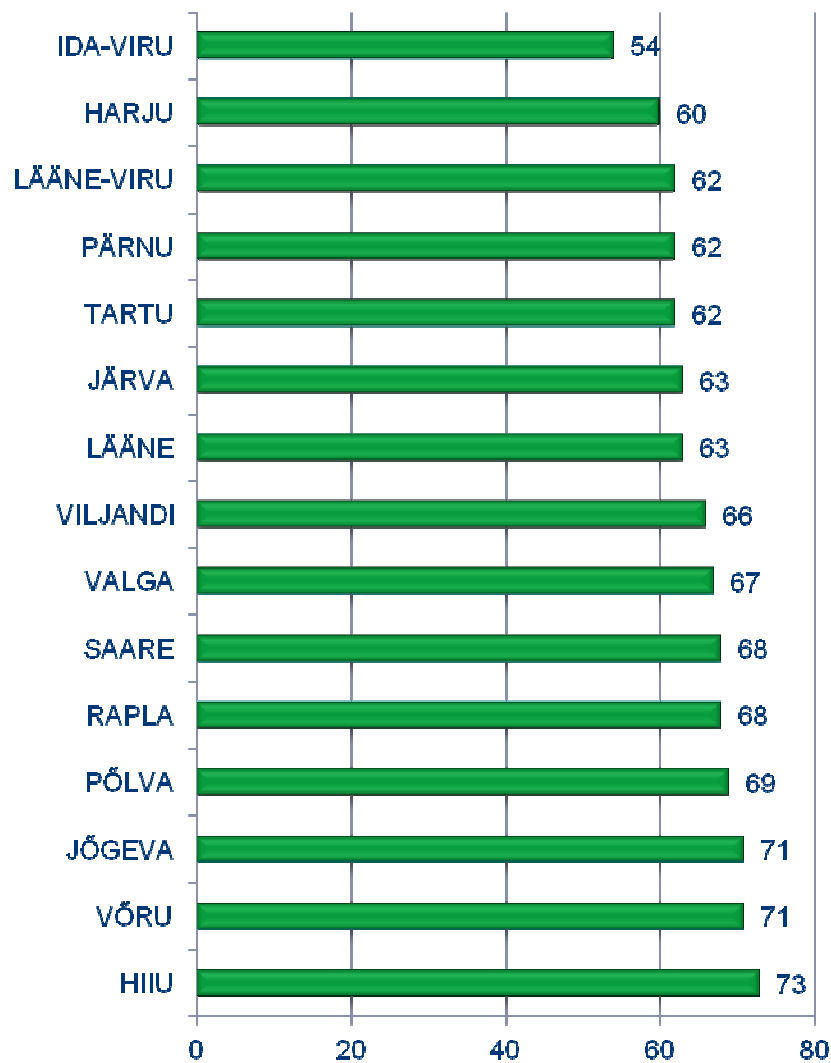
Skriining vs ravikulu: EMAKAKAELAVÄHK

- **Eeldus: sõeluuringul avastatakse vähieelsed muutused, nende õigeaegse ravi korral ei haigestuta, langus nii haigestumuses kui suremuses.**
- **1 juhu avastamise kulu emakakaela skriiningus ca 350 eurot**
- **vähieelse seisundi või algava vähi ravi maksumus alates 250 eurost**
 - ✓ I-II st ravi 1800 eurot; III st ravi 4000 eurot,
 - ✓ palliatiivne radiokemoteraapia 3000 eurot+ muud kulud (*allikas: Vähistrateegia*)
- **investeering on kahtlemata ka otseselt hästitasuv**
- **Tegelikkus: haigestumus ja suremus on võrreldes 2 aastaga jäänud samale tasemele:**
 - ✓ senine tulemuslikkus Eestis küsitav?

Teadlikkus näib olevat üldiselt hea,
tegelik osalemisaktiivsus varieerub

PAP hõlmatus- *populatsioonipõhine*- MAM hõlmatus

Populatsioonipõhises hõlmatuses on arenguruumi

Emakaelavähi sõeluuringu laiendamine mittekindlustatutele

Kutsutavate sünniaastate naistest (1957, 1962, 1967, 1972, 1977, 1982) mittekindlustatuid **on 15%**.

Hinnanguliselt oleks võimalik avastada ja ravida emakaelavähieelsed seisundid ca 280 naisel.

Võttes aluseks hõlmatus 70%, on vajalik summa uuringutele ~ 90 000 eurot, täiendavad ravikulud ca 70 000 eurot.

Vajadus on seega kokku **160 000 eurot** (2,5 miljonit krooni) aastas.

Rinnavähi sõeluuringu laiendamine mittekindlustatutele

Kutsutavate sünniaastate naised (1949, 1951, 1952, 1956, 1958, 1960, 1962) aastal mittekindlustatuid **9%**. Hinnanguliselt oleks võimalik avastada ja ravida rinnavähk varases staadiumis ca 21 naisel.

Võttes aluseks hõlmatus 70%, on vajalik summa mammograafilisteks uuringuteks ca 126 000 eurot, ravikulud 84000 eurot.

Vajadus on seega kokku **210 000 eurot** (3,3 miljonit krooni) aastas.

Sõeluuringutega seotud kulud (1 sünniaasta uuringuteks)

RINNAVÄHK

Kindlustatud

Ühe sünnikohordi naisi on ca 10000, neist mittekindlustatuid 9%. arvestada 70%-lise hõlmatusesega, on vajalik investering ca **178 000 eurot** (kulu ravikindlustusele).

Mittekindlustatud

Ühe sünnikohordi mittekindlustatud naisi on ca 900. Kui arvestada 70%-lise hõlmatusesega, on vajalik investering ca 18 000 eurot. Eeldatav avastatavus 3 naist e. ravikulud 12000 eurot, kokku seega ühe sünnikohordi puhul **30000 eurot.**

EMAKAKAELAVÄHK

Kindlustatud

Ühe sünnikohordi naisi on ca 10000, neist mittekindlustatuid 15%. arvestada 70%-lise hõlmatusesega, on vajalik investering ca **83 000 eurot** (kulu ravikindlustusele).

Mittekindlustatud

Ühe sünnikohordi mittekindlustatud naisi on ca 1500. Kui arvestada 70%-lise hõlmatusesega, on vajalik investering ca 15 000 eurot. Eeldatav avastatavus 46 naist e. ravikulud 11000 eurot, kokku seega ühe sünnikohordi pu **26 000 eurot.**

KOKKUVÕTTEKS

Haigekassa käsitleb rinna- ja emakaelavähi sõeluuringuid jätkuvalt pikaajalise investeringuna naiste tervisesse, mis annab võimaluse kasvajaid varakult avastada ning edukalt kasutada kaasaegseid ravivõimalusi.

Kui seada prioriteete, siis peaks **esmane samm olema suunata vahendeid emakaelavähi sõeluuringusse** kui kulutõhusaimasse skriiningusse.

TÄNAN!